EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 27.6.2012
COM(2012) 364 final

2012/0176 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

unionin Portugalille myöntämästä rahoitustuesta annetun täytäntöönpanopäätöksen 2011/344/EU muuttamisesta

PERUSTELUT

Neuvosto myönsi 17. toukokuuta 2011 (neuvoston täytäntöönpanopäätös 2011/344/EU) Portugalille tämän pyynnöstä rahoitustukea tukeakseen tiukkaa talous- ja uudistusohjelmaa, jonka tarkoituksena on palauttaa luottamus, mahdollistaa talouden paluu kestävään kasvuun ja turvata rahoitusvakaus Portugalissa, euroalueella ja EU:ssa.

Komissio on tarkastellut päätöksen 2011/344/EU 3 artiklan 9 kohdan mukaisesti yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa neljättä kertaa edistymistä sovittujen toimenpiteiden toteutuksessa ja toimenpiteiden tehokkuutta sekä niiden taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Ottaen huomioon äskettäisen talous-, finanssi- ja rahapoliittisen kehityksen sekä toteutetut poliittiset toimet komissio katsoo, että tuelle asetettuihin talouspoliittisiin ehtoihin on tehtävä joitakin muutoksia ohjelman tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi. Muutoksia selitetään neuvoston täytäntöönpanopäätökseen tehdyn muutosehdotuksen johdanto-osan kappaleissa.

2012/0176 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

unionin Portugalille myöntämästä rahoitustuesta annetun täytäntöönpanopäätöksen 2011/344/EU muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan rahoituksenvakautusmekanismin perustamisesta 11 päivänä toukokuuta 2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 407/2010[1] ja erityisesti sen 3 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio on tarkastellut neuvoston täytäntöönpanopäätöksen 2011/344/EU 3 artiklan 9 kohdan mukaisesti yhdessä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja Euroopan keskuspankin (EKP) kanssa neljättä kertaa viranomaisten edistymistä sovittujen toimenpiteiden toteutuksessa ja sovittujen toimenpiteiden tehokkuutta sekä taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia.

(2) Tarkastelun mukaan ehtoja on noudatettu vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä tyydyttävästi. Vuonna 2011 julkisen talouden alijäämä oli 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden tavoite 4½ prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2012 on edelleen saavutettavissa. Talouden tasapainottaminen on edistynyt nopeasti, ja vienti on ylittänyt odotukset ja enemmän kuin kompensoinut heikomman kotimaisen kysynnän. Makrotalouden näkymiä koskeviin julkisen talouden tavoitteisiin liittyvät riskit ovat kuitenkin alkaneet toteutua kasvun painottuessa nettovientiin ja entistä vähemmän kotimaiseen kysyntään ja työmarkkinatilanteen heikennyttyä huomattavasti. Edistymistä työmarkkinoiden uudistamisessa on jatkettava. Irtisanomiskorvaukset yhdenmukaistetaan EU:n keskiarvon mukaisiksi ja perustetaan rahasto, josta rahoitetaan osa irtisanomiskorvauksista. Ehdotus työehtosopimusten voimassaolon jatkamista koskevan mekanismin tarkistamiseksi on valmisteilla. Rahoitusjärjestelmän vakautta tukevien poliittisten toimien toteuttaminen jatkuu. Banco Português de Negocios -pankin (BPN) myynti on saatu päätökseen ja erillisyhtiöiden (special purpose vehicle) hallinnointi optimoidaan siten, että mahdollisimman suuri osa BPN:stä siirretyistä varoista saadaan takaisin. Varhaista väliintuloa, kriisinratkaisua ja talletussuojaa koskevaa kehystä on lujitettu ja viranomaisia pyydetään valmistelemaan täytäntöönpanotoimenpiteitä. Tuotemarkkinoiden uudistaminen, erityisesti kun kyse on tuetuista palveluista, on olennaisen tärkeää kilpailukyvyn palauttamiseksi ja kasvun ja työllisyyden edistämiseksi. Hallitus toteuttaa strategiaa rakenneuudistuksen toteuttamiseksi valtion omistamissa yrityksissä, millä on tarkoitus vähentää niiden velkaantuneisuutta ja varmistaa paremmat edellytykset

[1] EUVL L 118, 12.5.2010, s. 1.

markkinaehtoisen rahoituksen saamiselle. Kansainvälinen tarkastusyritys toteuttaa parhaillaan tutkimusta julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuussopimusten tai käyttöoikeussopimusten uudelleenneuvottelusta koituvista kustannuksista ja hyödyistä tarkoituksena pienentää hallituksen taloudellisia velvoitteita. Hallitus on sitoutunut varmistamaan tehokkaan kilpailusääntöjen täytäntöönpanojärjestelmän. Asuntomarkkinalainsäädäntöä nykyaikaistetaan parhaillaan, jotta voidaan edistää maantieteellistä liikkuvuutta, ja tuomioistuinjärjestelmän uudistaminen edistyy hyvää vauhtia. Yksityistämisohjelmaa pannaan täytäntöön uuden puitelain mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan täytäntöönpanopäätöksen 2011/344/EU 3 artikla seuraavasti:

1) Muutetaan 6 kohta seuraavasti:

a) Korvataan a alakohta seuraavasti:

”a) Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 4,5:ttä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2012. Maaliskuussa hyväksytyissä vuoden 2012 talousarviossa ja lisätalousarviossa mainittujen toimenpiteiden lisäksi on toteutettava muita toimenpiteitä, erityisesti menopuolella, mahdollisen eron kaventamiseksi vuonna 2012.”

b) Korvataan d alakohta seuraavasti:

”d) Portugalin on toteutettava toimenpiteitä julkisen talouden hoidon lujittamiseksi. Sen on toteutettava uudessa julkisen talouden kehystä koskevassa laissa säädetyt toimenpiteet, joihin sisältyy muun muassa keskipitkän aikavälin julkisen talouden kehyksen laatiminen. Julkisen talouden kehystä paikallisella ja alueellisella tasolla on lujitettava huomattavasti erityisesti yhdenmukaistamalla asianomaisia rahoituslakeja julkisen talouden kehystä koskevan lain vaatimuksia vastaaviksi. Portugalin on tehostettava julkista taloutta koskevaa raportointia ja seurantaa sekä lujitettava talousarvion toteutukseen liittyviä sääntöjä ja menettelyjä. Portugalin hallituksen on pantava täytäntöön strategia maksurästien toteamiseksi ja hoitamiseksi. Strategiassa vahvistetaan velkojia tärkeysjärjestykseen asetettaessa sovellettavat perusteet ja hallinnolliset järjestelyt, joilla varmistetaan, että maksurästit hoidetaan tasapuolisella ja avoimella tavalla kaikilla sektoreilla. Portugalin on pantava täytäntöön uusi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskeva oikeudellinen ja institutionaalinen kehys. Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuussopimusten uudelleenneuvottelua koskevan tutkimuksen tulosten pohjalta hallituksen on neuvoteltava uudelleen asianomaiset sopimukset. Portugalin on annettava laki, jolla säännellään valtion omistamien yritysten perustamista ja toimintaa keskus-, alue- ja paikallishallinnon tasolla.”

c) Korvataan e alakohta seuraavasti:

”e) Portugalin on toteutettava paikallishallinnon yksikköjen uudelleenorganisointi ja vähennettävä niiden lukumäärää huomattavasti. Muutokset on saatettava voimaan seuraavan paikallisvaalikauden alkuun mennessä.”

d) Korvataan f alakohta seuraavasti:

”f) Portugalin on nykyaikaistettava tulojen hallinnointia saattamalla vero- ja tullihallinnon ”Autoridade Tributária e Aduaneira” täytäntöönpano päätökseen, vahvistamalla sosiaaliturva-alan tulojen keräämisestä vastaavien yksiköiden yhteyksiä, vähentämällä kunnallisten virastojen lukumäärää ja poistamalla verotuksen muutoksenhakujärjestelmän pullonkaulat.”

e) Korvataan h alakohta seuraavasti:

”h) Portugalin on toteutettava toimenpiteitä, joilla parannetaan valtion omistamien yritysten tehokkuutta ja kestävyyttä keskus-, alue- ja paikallishallinnon tasolla. Portugalin on pantava täytäntöön strategia valtion omistamien yritysten – Portugalin tasavallan omaisuudenhoitoyhtiö Parpública mukaan luettuna – rakenteiden uudistamiseksi, niiden velkaantuneisuuden vähentämiseksi ja markkinaehtoisen rahoituksen parempien saamisedellytysten varmistamiseksi. Portugalin on pantava tämä strategia täytäntöön siten, että sektorikohtainen operationaalinen tasapaino saavutetaan vuoden 2012 loppuun mennessä.”

f) Korvataan i alakohta seuraavasti:

”i) Portugalin on jatkettava yksityistämisohjelman toteuttamista. Caixa Geral Depósitos -pankin vakuutustoimintojen (Caixa Seguros) suoraan tapahtuva myynti on toteutettava vuonna 2012. Kansallisen lentoyhtiön TAP, lentoaseman pitäjän Aeroportos de Portugal (ANA), valtion rautatieyhtiön CP:n lastinkäsittelystä vastaavan tytäryrityksen CP Carga ja Portugalin postilaitoksen Correios de Portugal (CTT) yksityistämisprosessi on käynnistettävä vuonna 2012 ja saatettava päätökseen vuonna 2013.”

g) Poistetaan j alakohta.

h) Korvataan k alakohta seuraavasti:

”k) Portugalin on esitettävä Portugalin parlamentille lainsäädäntöluonnos, jolla irtisanomiskorvaukset yhdenmukaistetaan EU:n keskiarvon mukaiseksi 8–12 päiväksi kultakin työssäolovuodelta ja jolla perustetaan rahasto irtisanomiskorvauksia varten.”

i) Poistetaan l alakohta.

j) Korvataan o alakohta seuraavasti:

”o) Portugalin on pantava täytäntöön toimintasuunnitelmassaan vahvistetut toimenpiteet, joilla parannetaan keskiasteen ja ammatillisen koulutuksen laatua.”

k) Korvataan p alakohta seuraavasti:

”p) Tuomioistuinjärjestelmän toimintaa on parannettava toteuttamalla tuomioistuinjärjestelmän uudistamista koskevassa suunnitelmassa ehdotetut toimenpiteet ja soveltamalla kohdennettuja toimenpiteitä tuomioistuimiin kertyneen käsittelyruuhkan purkamiseksi asteittain ja vaihtoehtoisten riitojenratkaisumenettelyjen edistämiseksi.”

l) Korvataan r alakohta seuraavasti:

”r) Kilpailu- ja sääntelykehystä on parannettava. Portugalin on lisättävä tärkeimpien kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuutta ja resursseja, pantava

täytäntöön kilpailulaki kilpailusääntöjen täytäntöönpanon nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi, seurattava uusien oikeustapausten vireilletuloa ja raportoitava kilpailu-, sääntely- ja valvontakysymyksiä käsittelevien erityistuomioistuinten toiminnasta.”

m) Poistetaan u ja v alakohta.

2) Korvataan 8 kohta seuraavasti:

”8. Luottamuksen palauttamiseksi rahoitussektoriin Portugalin on vahvistettava pankkisektorin pääomapohjaa riittävästi ja huolehdittava asianmukaisesta velkavivun purkamisesta. Tältä osin Portugalin on rahoitusjärjestelmän vakauden säilyttämiseksi pantava täytäntöön Portugalin pankkisektoria koskeva strategia, josta on sovittu komission, EKP:n ja IMF:n kanssa. Portugalin on erityisesti

a) kehotettava pankkeja lujittamaan vakuuspuskureitaan kestävältä perustalta ja seurattava valtion takaamien pankkien joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskua, jonka suuruudeksi on unionin valtiontukisääntöjen mukaisesti hyväksytty enintään 35 miljardia euroa;

b) varmistettava, että pankit saavuttavat vuoden 2012 loppuun mennessä ohjelman mukaisen tavoitteensa, jonka mukaan rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen suhdeluku (Core tier 1) on 10 prosenttia. Pääomavaatimukset, joiden mukaan valtion velka on arvostettava markkinahintaan Euroopan pankkiviranomaisen koordinoiman EU:n laajuisen pääomapohjan vahvistamismenettelyn mukaisesti, on täytettävä vuoden 2012 kesäkuussa; samassa määräajassa on huolehdittava myös paikalla tehtävien tarkastusten erityisohjelmasta ja pankkien eläkerahastojen siirtämisestä valtion sosiaaliturvajärjestelmään johtuvista pääomavaikutuksista. Ohjelman mukaisesti perustetun pankkien vakavaraisuutta koskevan 12 miljardin euron suuruisen tukijärjestelyn olisi oltava käytettävissä, jos pankit eivät kykene saavuttamaan pääomavaatimusta asetetuissa määräajoissa;

c) varmistettava tasapainoinen ja järjestynyt velkavivun purkaminen pankkisektorilla, mikä on keskeisen tärkeää rahoituksen epätasapainon poistamiseksi pysyvästi. Pankkien rahoitussuunnitelmissa tavoitteena on ohjelman loppuun mennessä vähentää lainojen suhde talletuksiin ohjeelliseen arvoon, joka on noin 120 prosenttia, ja pienentää lopulta riippuvuutta eurojärjestelmän rahoituksesta ohjelmakaudella. Nämä rahoitussuunnitelmat on tarkistettava neljännesvuosittain;

d) varmistettava, että valtion omistamaa Caixa Geral de Depósitos -pankkia (CGD) rationalisoidaan sen ydinpankkitoiminnon pääomapohjan kasvattamiseksi tarvittavalla tavalla. CGD:n vakuutus- ja terveydenhuoltotoimintojen myynnin on tapahduttava ennen vuoden 2012 loppua, ja sen ei-strategisten omistusosuuksien myynti on jo käynnissä. Jos näitä tarpeita ei voida täyttää konsernin sisäisesti kesäkuun 2012 loppuun mennessä, CDG:lle on myönnettävä julkista pääomatukea pankin pääoman vakavaraisuutta koskevan tukijärjestelyn ulkopuolisista käteispuskureista;

e) optimoitava BPN:stä kolmeen valtion omistamaan erillisyhtiöön siirrettyjen omaisuuserien takaisin hankkiminen ulkoistamalla omaisuudenhoito ammattimaiselle kolmannelle osapuolelle, joilla on valtuudet hankkia omaisuuserät takaisin asteittain. Omaisuudenhoitaja on valittava tarjouskilpailulla, johon on sisällyttävä asianmukaiset kannustimet, joilla valtuutuksen mukainen takaisinhankinta voidaan optimoida;

f) saatava heinäkuun loppuun 2012 mennessä valmiiksi ehdotus yrityssektorin rahoitusvaihtoehtojen monipuolistamisen edistämiseksi;

g) toteutettava toimenpiteitä kriisinratkaisurahaston perustamisen saamiseksi päätökseen siten, että se on täysin toimintavalmis heinäkuuhun 2012 mennessä; Portugalin on hyväksyttävä takaisinhankintaa koskevat valvontailmoitukset heinäkuun 2012 loppuun mennessä, kriisinratkaisusuunnitelmat lokakuun 2012 loppuun mennessä ja omaisuudenhoitoyhtiöiden perustamista ja toimintaa koskevat EU:n kilpailusääntöjen mukaiset säännöt syyskuun 2012 loppuun mennessä. Etusijalle asetetaan koko järjestelmän kannalta merkityksellisten pankkien elvytyssuunnitelmien ja myöhempien kriisinratkaisusuunnitelmien uudelleentarkastelu;

h) luotava kehys rahoituslaitoksia varten, jotta ne voivat toteuttaa kotitalouksien ja pk-yritysten luottojen uudelleenjärjestelyjä tuomioistuinten ulkopuolella.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Portugalin tasavallalle.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja